

PROČ ALTERNATIVNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ?

Čas od času si kladou spotřebitelé, možná i zemědělci, znovu tuto otázku. Odpověď na ni jsme našli v publikaci, která vyšla před 13 lety k desátému výročí prosazení cesty k ekologickému zemědělství v České, tehdy ještě Česko-slovenské federativní republice. Kdo jiný by měl znát odpověď lépe než Ing. Richard J. Barták, CSc., jenž se stal prvním náměstkem ministra zemědělství a začal prosazovat změnu, dá se říci hlavně „shora“. I když okolní vyspělé země byly dále v počtu alternativních zemědělců či v eko-hektarech, podpory přímo od ministrů se jim tehdy nedostávalo. Pro popularizaci ekosedláků vymyslel předávání titulu Nejlepší ekologický zemědělec a předání hrnce se „zlatáky“.

Publikace „Decennium – deset let svazu PRO-BIO a ekologického zemědělství v ČR“ (Šumperk 2000) zveřejňuje na úvod článek Ing. Bartáka, který vyšel v bulletinu AZ č. 1 z roku 1989, ČSVTS (Československá vědeckotechnická společnost) Praha, pobočka Dubicko, okres Šumperk. Text z něj si dovoluujeme (se svolením autora) převzít jako doplnění letošního předání titulu Nejlepší ekologický zemědělec a předání putovního Bartákova hrnce. Citujeme:

Proč alternativní zemědělství?

Protože neustále stoupající vstupy všech druhů energie a materiálů do otevřených systémů konvenčního zemědělství nejsou

prostředí, ale i na krajinné ekosystémy, často již bez reálné možnosti restaurace škod takto napáchaných.

Protože otázka lidského hladu na naší planetě není zásadně otázkou nedostatku produktů fotosyntézy, ale otázkou sociální a sociologickou – jejich nespravedlivého rozdělování a neracionálního přepracovávání a využívání, doprovázeného obrovskými ztrátami.

Protože zemědělství a potravinářská výroba se prostřednictvím znečištění potravinového řetězce a neracionálním ovlivňováním potravních zvyklostí podílí nejméně polovinou na stagnujícím pravděpodobném věku dožití (ve srovnání s jinými stá-



Hrncík poprvé předáván Růženě Rebrošové z Osvětiman za rok 1992.

kompenzovaným dalším zvýšením energetického vkladu ve formě minerálních hnojiv a biocidů působících další devastaci půdy a podzemních vod s následnými asanačními opatřeními vyžadujícími zvýšené energetické vklady, které vyžadují další zničení životního prostředí na jiném místě, což kompenzujeme nákladnou rekultivací povrchových dolů a opakovanou obnovou zničených lesních porostů..., abychom si dokázali, že jsme snad zvítězili nad přírodou!

Protože vítězství skutečně dokonané vede ke smrti nepřitele, avšak tím příroda není. Vedle toho cílem našich snah budiž život všech, nikoli smrt jedněch ve prospěch druhých. Protože hledáme cesty ji- ➔



Přesypávání „zlatek“ u Josefa Šourka v Plavech, rok 2003.



Přesypávání „zlatek“ u Dvorských v roce 2012

výhledově udržitelné. Čerpají z neomezených, neobnovitelných přírodních zdrojů, a tudíž do nekonečna, tudy cesta nevede. Zato vede nutně k ekonomické, energetické a ekologické krizi, nepřilíh vzdálené.

Protože otevřené konvenční zemědělské systémy jsou zdrojem nevyužívaných druhotných surovin, převážně rozptýlených v přírodě jako nežádoucí „odpady“ a masově tak znečišťujících všechny složky životního prostředí. Dokonce i primární suroviny – minerální hnojiva, hydraulické oleje, ochranné látky, syntetická farmaka a mnohé jiné – působí devastaci nejenom na organismy a jednotlivé složky životního

ty, kde soustavně vzrůstá), na vztahu civilizačních chorob a úmrtí na ně.

Protože více než 62 % zemědělské půdy je věnováno pěstování obilovin a pícnin nikoli pro lidskou výživu, ale pro krmné jatky, což si – současně se snižující se výměrou zemědělské půdy – vynucuje stále zvyšování výnosů plodin doprovázené zvyšováním chemizace, devastace půdní struktury půdního života, s následným zvýšením výkonnosti mechanismů a jejich hmotnosti a zvýšenou spotřebou energie, doprovázenými zhutněním půdy a snížením přirozené půdní úrodnosti a dalším snížením obsahu humusu,

né, racionální, v nichž je zemědělství součástí přírody a krajiny, s nimiž nebojujeme, které však chceme dovést k setrvalému rozvoji, neboť kromě nutnosti užívání produktů fotosyntézy uznáváme i jejich hodnoty estetické, kulturní a etické, ... Protože jsme přesvědčeni, že zemědělství skutečně racionální je i optimální, zároveň ekologické a dlouhodobě ekonomické.

Protože nám jde o zdraví nejenom naše, ale i našich potomků a jejich dětí a existenci dalších generací lidí dvojmožných (Homo sapiens sapiens!), obyvatel planety Země.

Richard Barták (1989)